

Beleidsnotitie

Actualisatie mestopslagenbeleid gemeente Aa en Hunze 2012

versie 2 augustus 2012

Mestopslagenbeleid 2012 gemeente Aa en Hunze
Vastgesteld door het college d.d. :

Behoort bij raadsbesluit nr. *56* d.d. *26-09-2012*
namens de raad van de
gemeente Aa en Hunze.
Griffier

Inhoudsopgave :

1	Inleiding	3
2	Het wettelijk kader	4
2.1	De ruimtelijke beoordeling	4
2.2	De Wet milieubeheer	4
3	Het huidige mestopslagenbeleid	5
3.1	De tot stand koming van het mestopslagenbeleid.....	5
3.2	Vaststelling van het huidige mestopslagenbeleid.....	6
3.3	Het huidige beleid in hoofdlijnen.....	6
3.4	Ervaringen met het huidige mestbeleid	7
4	Het nieuwe mestopslagenbeleid	9
4.1	Behoeft tot aanpassing bestaand beleid	9
4.2	Beleid geldend tot van kracht worden nieuwe bestemmingsplan buitengebied	9
4.3	Beleid na in werking treden nieuwe bestemmingsplan buitengebied.....	10
5	BIJLAGEN.....	12

1 Inleiding

Bij de afhandeling van aanvragen voor mestopslag vanaf 2008 (vaststelling huidige beleid) is in een aantal gevallen gebleken dat ons huidige mestopslagenbeleid niet altijd garant staat voor het oplossen en voorkomen van problemen, die aan mestopslag verbonden zijn. Redenen waarom het huidige beleid knelt zijn in hoofdzaak:

- De beperkingen die in de geldende bestemmingsplannen zijn opgenomen en de beperkingen die voortkomen uit de milieuwetgeving zorgen er samen voor dat een aantal bedrijven in onze gemeente het moet stellen zonder een mestopslag, die voor de bedrijfsvoering noodzakelijk is.
- De huidige regelgeving voorkomt niet dat nieuwe mestopslagplaatsen onevenredige overlast voor omwonenden oplevert.
- De eisen, die we sinds 11 december 2007 stellen aan landschappelijke inpassing van mestopslagplaatsen op grond van de "notitie landschappelijke inpassing mestbassins", zijn in een aantal gevallen onevenredig zwaar gebleken, waardoor er na bestuurlijke besluitvorming van afgeweken is.

Deze beleidsnotitie is er op gericht bovengenoemde knelpunten op te lossen. Hiervoor worden drie maatregelen getroffen :

- Het vergroten van de geldende zoneringen tot woningen die bij inpassing in de omgeving aanwezig zijn
- Het werken met maatwerkoplossingen voor landschappelijke inpassing van mestopslagen op veldkavels
- Het verruimen van de mogelijkheden om binnenplans af te wijken van de bestemmingsplanregels om daarmee medewerking te verlenen aan het realiseren van mestopslagen veldkavels.

Deze laatste maatregel zal gaan gelden op het moment dat het geformuleerde beleid is verwerkt in het bestemmingsplan buitengebied. Aan de tot stand koming van dit bestemmingsplan wordt momenteel gewerkt.

Wat gaat er veranderen ten opzichte van het huidige mestopslagenbeleid?

Het huidige mestbeleid blijft voor het overgrote deel onveranderd en is voor zover overgenomen in deze notitie, zodat 1 beleidsnotitie alle regels bevat voor toetsing en advisering bij de situering van mestopslagplaatsen. De zonering rondom geurvoelige objecten waarbinnen geen opslag kan worden gerealiseerd wordt vergroot, ter garanderen van goed woon- en leefklimaat van omwonenden. Het betreft een vergroting met een extra veiligheidsmarge van 100 meter op de nu geldende zoneringen. De beleidsregels die zijn vastgesteld voor de landschappelijke inpassing zijn niet langer van toepassing. Per aanvraag zal dit met maatwerk worden afgehandeld. De beleidsregels die moeten worden opgenomen in het op te stellen bestemmingsplan buitengebied zullen de verruimende regels moeten gaan bevatten, zoals aangegeven in deze notitie. Deze verruiming zal dus pas kunnen gaan gelden op het moment dat dit bestemmingsplan buitengebied in werking is getreden.

2 Het wettelijk kader

Bij het realiseren van een foliebassin of een mestsilos krijgt de boer te maken met 3 wettelijke kaders :

- Het bouwbesluit
- Het geldende bestemmingsplan
- De milieuregelgeving (Wet milieubeheer)

Het bouwbesluit stelt eisen aan de kwaliteitseisen van de mestopslag. Voor mestopslagen geldt vaak al een kwaliteitskeurmerk (KOMO-Attest) die de eisen van het Bouwbesluit borgt. Deze kwaliteitskeurmerken zijn ook weer vanuit de milieuregelgeving vereist.

Wat betreft de toetsing of een locatie geschikt is voor realisering van een mestopslag zijn het bestemmingsplan en de milieuregelgeving van belang. Bij de beoordeling is het gebruikelijk dat eerst getoetst wordt in hoeverre er mogelijkheden bestaan binnen het bestemmingsplan (het brede algemene kader), alvorens getoetst wordt aan de milieuregelgeving (het specifieke kader).

2.1 De ruimtelijke beoordeling

Het bestemmingsplan zal aangeven in hoeverre er mogelijkheden tot een ontheffing zijn voor het realiseren van een mestopslag van een veldkavel. Daarnaast kunnen nog andere onderdelen zoals een aanlegvergunningstelsel binnen een bestemmingsplan gelden.

Bij het beoordelen van een inpassing van een mestopslag in het landschap zal zoals bij iedere ruimtelijke inpassing van een bedrijfsmatige activiteit moeten worden uitgegaan van de meest recente VNG publicatie "Bedrijven en milieuzonering". Deze afstandsnormeringen gelden als uitgangspunt bij de beoordeling van ruimtelijke inpassing en kunnen niet worden beschouwd als wetgeving. Gemotiveerd afwijken is daardoor mogelijk.

opslagen glier/mest (gesloten opslag)	adviesafstand tot woningen van derden
opslagoppervlakte < 350 m ²	50 m
opslagoppervlakte 350 – 750 m ²	100 m
opslagoppervlakte > 750 m ²	200 m

2.2 De Wet milieubeheer

De Wet milieubeheer kent een onderscheid bij de wijze van beoordelen en behandelen van mestopslagen afhankelijk van de omvang/inhoud van de (gezamenlijke) inhoud van een mestopslag ter plaatse :

Vergunningplichtig : inhoud > 2500 m³ of oppervlakte > 750 m²

Meldingsplichtig : inhoud < 2500 m³ of oppervlakte < 750 m²

Op het moment dat meldingsplichtige mestopslagen voldoen aan de vereisten die zijn vermeld in het Besluit mestbassins milieubeheer is deze opslag vanuit de milieuregelgeving niet tegen te houden. Het bevoegd gezag heeft geen weigeringbevoegdheid en voor belanghebbenden bestaat geen bezwaar en beroep. Dit benadrukt het belang van een goede ruimtelijke afweging bij alle bedrijfsactiviteiten die in het kader van de milieuregelgeving meldingsplichtig zijn.

De Wet milieubeheer (het Besluit mestbassins milieubeheer) kent ter bescherming van onaanvaardbare geurhinder een zonering tot geurgevoelige objecten (vaak woningen) en ter bescherming van onaanvaardbare verzuring een zonering tot voor verzuringgevoelige gebieden, zoals deze zijn aangewezen binnen de Wet ammoniak en veehouderij (WAV):

beschermd objecten	opslag > 350 m ²	opslag < 350 m ²
kwetsbaar gebied NH3 (WAV)	250 m	150 m
min. afstand tot agr. woning waarbij dieren worden gehouden	50 m	25 m
overige woningen en stankgevoelige objecten	100 m	50 m

Momenteel speelt landelijk een discussie waarbij gekeken wordt of de grens van 750 m² verder kan worden opgerekt, waardoor ook grotere opslagen onder de meldingsplicht zouden komen te vallen. Dit zou vervolgens in de wetswijziging behorend bij de implementatie van het Besluit mestbassins in het Activiteitenbesluit moeten worden meegenomen. In het ontwerpbesluit agrarische activiteiten van 21-12-2010 is dit echter nog gelijk aan 750m² en 2500 m³. Er zijn geen signalen dat de zonering voor mestopslagen hierbij gaan veranderen. De in werking treding wordt op 1 januari 2013 verwacht.

3 Het huidige mestopslagenbeleid

3.1 De tot stand koming van het mestopslagenbeleid

Behoeftte aan meer opslag door nieuwe regels

Op 1 juli 2005 werd het 'Besluit opslagcapaciteit dierlijke meststoffen' van kracht. Dit besluit verplicht vanaf dan de mestproducent om er voor te zorgen dat er voldoende opslagruimte voor dierlijke meststoffen is op zijn bedrijf. De mest die geproduceerd wordt van september tot en met februari moet kunnen worden opgeslagen. Ook voor akkerbouwers kan het om bedrijfstechnische en bedrijfseconomische redenen van belang zijn om mestopslagcapaciteit te hebben. Het aantal aanvragen voor het vergroten van de mestopslagcapaciteit nam door de invoering van het besluit aanzienlijk toe. Voor een aantal bedrijven bleek daarbij dat vergroting van de mestopslagcapaciteit niet mogelijk was op het bouwblok. Soms omdat er op het bouwblok geen ruimte aanwezig was, maar vaker omdat er burgerwoningen aanwezig bleken te zijn op geringe afstand van het bouwblok. Hierdoor ontstond er na 1 juli 2005 een toename van het aantal aanvragen voor mestopslag op een veldkavel.

Knelpunten

Het bleek al vrij snel dat hierdoor knelpunten ontstonden. Mestopslag op veldkavels is in onze bestemmingsplannen strijdig met de voorschriften. Onze bestemmingsplannen buitengebied voorzien wel in ontheffingsmogelijkheden voor mestopslag, maar daarmee kunnen niet alle problemen worden opgelost of voorkomen. Tegen de volgend knelpunten liepen we op:

Ontheffing voor mestopslag op veldkavels is niet overal mogelijk.

In alle vier vigerende bestemmingsplannen zijn mogelijkheden opgenomen om in afwijking van de planregels mestopslag op veldkavels mogelijk te maken. Dit geldt echter niet voor alle agrarische bestemmingen en binnen deze bestemmingen niet voor alle gronden. Hieronder volgt een opsomming van de gronden met een agrarische bestemming, waarop ontheffing voor mestopslag niet mogelijk is:

- a) Rolde en Anloo - In deze bestemmingsplannen is geen ontheffingsmogelijkheid opgenomen voor de bestemming "Agrarisch gebied met hoge landschappelijke en natuurlijke waarden". Binnen de bestemming "Agrarisch gebied met landschappelijke en natuurlijke waarden" is wel ontheffing mogelijk, maar niet voor gronden die zijn aangeduid met "essen", "beekdalkarakter", "geomorfologisch waardevol" of "archeologisch waardevol".
- b) Gieten - In dit bestemmingsplan is de ontheffingsmogelijkheid niet van toepassing op het gebied aan weerszijden van de Hunze. De breedte van deze zone varieert van 400 tot 1000 meter.
- c) Gasselte - In dit bestemmingsplan is voor de bestemming "Agrarische doeleinden (agrarisch gebied met landschappelijke waarde, essen en beekdalen)

Naast de beperkende bestemmingsplanmogelijkheden geldt voor gebieden die liggen binnen een straal van 250 meter van verzuringgevoelige gebieden een verdere beperking vanuit de Wet milieubeheer, waardoor een ontheffing nauwelijks mogelijk is.

Bij elkaar genomen betekenen bovenstaande belemmeringen dat mestopslag op veldkavels in grote delen van de gemeente niet mogelijk is. Dit heeft er de afgelopen jaren een aantal keren toe geleid dat we (ook na intensief overleg) geen locatie konden vinden voor een mestopslagplaats op de bij de ondernemer in eigendom zijnde gronden.

- De minimale afstand geldend vanuit de Wet milieubeheer wordt in de praktijk door omwonenden als te klein ervaren om geurhinder te voorkomen.

Voor mestopslagplaatsen tot 750 m² en/of tot 2500 m³ moeten afstanden tot burgerwoningen (of andere geurgevoelige objecten) worden aangehouden van minimaal 100 meter (Besluit mestbassins milieubeheer). Deze afstand wordt beschouwd als een maatschappelijk aanvaardbare zonering, die voorkomt dat ernstige geurhinder kan ontstaan bij omwonenden. In de praktijk ervaren omwonenden dat anders.

- Mestopslagplaatsen op veldkavels kunnen leiden tot landschapsontsiering.

Mestopslagplaatsen op het agrarisch bouwblok zijn geaccepteerd als behorend bij het agrarisch bedrijf. Voor mestopslag op veldkavels is dit niet zo. Hier stonden we voor de vraag welke eisen we moeten stellen aan landschappelijke inpassing.

- Wijze van oppervlaktebepaling van foliebassins Wet milieubeheer
- De oppervlaktemaat van een mestbassins bepaalt of sprake is van een meldingsplicht of een vergunningplicht (grens ligt op 750 m²). Nergens is echter vastgelegd op welke wijze deze oppervlaktemaat moet worden vastgesteld. Om verdere discussie hierover te voorkomen was een beleidsregel gewenst.

3.2 Vaststelling van het huidige mestopslagenbeleid

Om sneller uit te kunnen wijken naar een mogelijkheid voor realisatie van een gewenst mestopslag op een veldkavel is het mestopslagenbeleid geformuleerd. Bij dit beleid is tevens een zonering vastgesteld ter voorkoming van geurhinder en is een beleidsregel gesteld op welke wijze de oppervlaktemaat van een foliebassin moet worden bepaald. Het huidige mestbeleid is in een aantal stappen vastgesteld c.q. bijgesteld :

datum	actie
19-06-2007	Het college behandelt het conceptbeleid 'beleidsregels opslag mest' en stemt daarmee in.
03-06-2007	Het conceptbeleid wordt in de marktplaats Leefomgeving informerend en opiniërend behandeld.
10-06-2007	Het college stelt de notitie 'realisatie mestbassins' vast. In deze beleidsregels zijn de opmerkingen en aandachtspunten vanuit de marktplaats Leefomgeving verwerkt.
21-11-2007	Het college stelt de notitie 'landschappelijke inpassing mestbassins' vast.
11-12-2007	Omwille van een goede onderlinge afstemming van de notitie 'realisatie mestbassins' en de notitie 'landschappelijke inpassing mestbassins' past het college de laatstgenoemde notitie aan.

3.3 Het huidige beleid in hoofdlijnen

Het huidige mestbeleid blijft voor het overgrote deel onveranderd en is voor zover overgenomen in deze notitie, zodat 1 beleidsnotitie alle regels bevat voor toetsing en advisering bij de situering van mestopslagplaatsen. In deze paragraaf wordt in hoofdlijnen het huidige mestopslagenbeleid geschetst. In de bijlagen zijn de toetsregels in detail opgenomen.

3.3.1 Voorkoming van geurhinder

Ter voorkoming van geurhinder is in het beleid aansluiting gezocht met de grootste zonering vanuit de VNG publicatie Bedrijven en milieuzonering (2009). Voor woningen die behoren tot de bebouwde kom is een zonering van 200 meter vastgesteld. Voor verspreid liggende woningen in het buitengebied geldt de kleinere beschermende zonering vanuit de Wet milieubeheer (Besluit mestbassins).

3.3.2 Bijsturen ongewenste mestopslagen op bouwkaavel

Het beleid is er op gericht om bij toetsing van aanvragen van mestopslagen op een bouwkaavel die op een zonering zijn gesitueerd die kleiner is dan in dit beleid wordt gehanteerd de aanvrager te bewegen bij te sturen en de mestopslag niet op de bouwkaavel doch op een veldkavel los van het bedrijf te situeren, om zo het woon- en leefklimaat van de omwonenden zo hoog mogelijk te houden. De aanvrager staat echter altijd vrij om toch de mestopslag op de bouwkaavel te realiseren.

3.3.3 De landschappelijke inpassing mestopslagen op veldkavel

De notitie beleidsregels landschappelijke inpassing van medio 2007 is een gedegen en gedetailleerd stuk. In december 2007 heeft een nadere afstemming van het mestopslagenbeleid en de landschappelijke inpassing plaatsgevonden. Onderstaand is in hoofdlijnen de opzet van de notitie 'landschappelijke inpassing mestopslagen op veldkavels' weergegeven.

Bij het realiseren van een mestopslag zal afhankelijk van de aard van opslag (mestzak, foliebassin of mestsilo) en afhankelijk van aard van het gebied, de opslag op een verantwoorde wijze moeten worden ingepast in de omgeving. Hierbij wordt gesproken over twee voorkomende landschappen nl grootschalig/open (bijvoorbeeld het veengebied) of kleinschalig gesloten landschap (bijvoorbeeld het esdorpenlandschap/zandgebied).

Er zijn drie soorten mestopslagen:

- tijdelijke mestzakken
- permanente mestzakken of foliebassins
- mestsilo's

Ten aanzien van de landschappelijke inpassing voor beide landschappen gelden hiervoor de volgende voorwaarden :

- Mestzakken: zoveel mogelijk uit het zicht.
- Permanente mestzakken en foliebassins: met een talud van 1:2 met een hoogte van 1,5 meter.
- Mestsilo's: voorzien van een omzomende inheemse beplanting met een breedte van 10 meter.

3.3.4 Wijze van bepaling oppervlakte van foliebassins

Er is een beleidsregel opgenomen op welke wijze de oppervlakte van een foliebassin moet worden bepaald. Deze bepaling leverde discussie op door het schuine talud. De beleidsregel gaat uit van een oppervlaktebepaling bij een maximaal gevulde silo (20 cm onder de rand van het talud).

3.4 Ervaringen met het huidige mestbeleid

3.4.1 Voorkoming van geurhinder

Om de geurhinder ten gevolge van het foliebassin nabij Annerveenschekanaal in kaart te brengen is een geuronderzoek uitgevoerd. Het geuronderzoek betreft een momentopname bij één specifieke situatie en biedt geen basis om een zoneringsbeleid op te baseren. Dit onderzoek is uitgevoerd, omdat het klachten regende over het foliebassin, ondanks de in acht genomen wettelijke zoneringen. In dit geval stond de dichtstbijzijnde woning op een afstand van precies 100 meter tot aan de rand van het mestbassin. De onderzoeksresultaten hebben aangetoond dat in deze situatie inderdaad sprake was van ernstige geurhinder. Uit het onderzoek bij dit foliebassin bleek dat ernstige geurhinder nog ervaren kon worden tot op een afstand van ongeveer 300 meter van dit foliebassin. Binnen deze afstand bevonden zich 34 woningen.

De foliebassins op veldkavels waar we na 2007 medewerking aan hebben verleend lagen grotendeels op afstanden tot burgerwoningen van minimaal 400 meter. Deze foliebassins hebben niet geleid tot klachten met geurhinder.

We hebben de indruk dat klachten over geuroverlast vrijwel altijd betrekking hebben op foliebassins. Klachten over geuroverlast van mestsilo's of mestzakken zijn ons niet bekend. Dit wordt ook onderschreven door de agrarische ondernemers.

3.4.2 Bijsturen minder gewenste opslagen op veldkavel

Aanvragen voor mestopslagen op het agrarisch bouwblok kunnen onder de vigerende bestemmingsplannen niet worden geweigerd, tenzij er strijd is met de Wet milieubeheer.

In september 2011 is door ons een vergunning verleend voor een mestsilo bij het bedrijf van de heer Martens te Gasselternijveen. De mestsilo zou worden opgericht op het agrarische bouwblok. De aanvraag voldeed aan alle relevante regelgeving en moest bij recht worden verleend. De stroom van reacties van omwonenden was zodanig dat het voor wethouder Wiersum aanleiding was om met de heer Martens in overleg te treden over mogelijke alternatieven. Dit alternatief is gevonden door de mestsilo te situeren op een veldkavel aan de Dideldomweg. De afstand tot de dichtstbijzijnde omwonenden is hier meer dan 800 meter. Hierna is de rust onder de bewoners teruggekeerd. Deze aanvraag toont opnieuw aan (de perikelen rondom het foliebassin nabij Annerveenschekanaal liggen ook nog vers in het geheugen) dat mestopslag een gevoelig onderwerp is.

Na de vaststelling van het huidige mestbeleid zijn er geen ontheffingen meer verleend voor mestopslagen op veldkavels op afstanden tot omwonenden kleiner dan 200 meter. Herhalingen van de problemen zoals we die gekend hebben bij de mestopslag nabij Annerveenschekanaal hebben zich ook niet meer voorgedaan. Het bovenstaande voorbeeld toont echter aan, dat ook mestopslag op het agrarisch bouwblok tot problemen kan leiden.

In enkele gevallen hebben we medewerking verleend aan mestopslag op een veldkavel direct grenzend aan het agrarische bouwblok. In zo'n geval zou de afstand tot de dichtstbijzijnde burgerwoningen ongunstiger uitvallen als de mestopslag óp het bouwblok had plaats gevonden.

3.4.3 Landschappelijke inpassing

Bij de aanvraag van Mts Beijering voor een foliebassin aan de Klaassteenweg te Nijlande hebben we de heren Beijering geconfronteerd met de eisen voor landschappelijke inpassing voorkomend uit ons huidige beleid. Met name de beplantingsstrook, die om de mestopslag moest worden aangelegd was voor de maatschap onacceptabel. Het ruimtebeslag, de teruglopende levensduur van de folie, onderhoud van bassin en omgeving, aantrekkende werking op ongedierte, holen gravende vossen en dassen en diefstal van afsluiters door ongewenste bezoekers, werden als argumenten genoemd tegen de beplantingsstrook. Het college heeft besloten om in dit geval af te zien van de eisen tot landschappelijk inpassing.

Ook met toepassing van de door ons gehanteerde regels voor landschappelijke inpassing kan niet altijd worden voorkomen dat landschapsontsiering optreedt. Het blijkt lastig te zijn om regels voor landschappelijk inpassing op te stellen die voldoen aan de volgende twee eisen

Geen onevenredige kostenverhoging voor aanvrager.

Geen onevenredige landschapsontsiering.

In de regels die we nu hanteren worden strengere eisen gesteld aan mestsilos dan aan foliebassins. Dit kan er toe leiden dat een ondernemer om die reden kiest voor een foliebassin in plaats van een mestsilo.

3.4.4 Oppervlaktebepaling foliebassins

Op 2 maart 2011 (zaaknr. 201012567/1/M2) is een uitspraak gedaan die specifiek ging over de wijze van oppervlaktebepaling bij een foliebassin. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State concludeerde dat er weliswaar beleidsvrijheid aanwezig is, maar heeft vervolgens aangegeven dat de oppervlaktebepaling aan de bovenzijde dient te geschieden. Dit komt overeen met de in ons mestbeleid opgenomen beleidsregel.

3.4.5 Overige ervaringen

Soms bereiken ons geluiden dat mestopslagen, waarvoor wij vergunning hebben verleend, voor handelsdoeleinden worden gebruikt. Mestopslag voor handelsdoeleinden is in onze bestemmingsplannen niet in de doeleindenomschrijving van de agrarische bestemmingen opgenomen en moet dus worden gezien als gebruik strijdig met het bestemmingsplan.

In één geval hebben we een vergunning verleend grenzend aan een waterwingebied. Het waterschap kwam hier tegen in het geweer. De vergunning was op juiste gronden verstrekt. Toch geeft dit voorbeeld aan dat er voorzichtig moet worden omgesprongen met mestopslag in de omgeving van waterwingebieden.

4 Het nieuwe mestopslagenbeleid

4.1 Behoeftte tot aanpassing bestaand beleid

Op grond van bovenomschreven ervaringen met het huidige mestbeleid menen wij dat het beleid bijgesteld dient te worden. Deze bijstelling dient te voldoen aan de volgende uitgangspunten :

- De regels moeten voldoende ruimte bieden voor mestopslag. We streven er naar om in die gevallen, waarin ondernemers kunnen aantonen dat mestopslag voor een goede bedrijfsvoering noodzakelijk is, medewerking te kunnen verlenen aan verzoeken voor het oprichten van mestopslagplaatsen.
- De regels moeten voorkomen dat omwonenden overlast zullen ondervinden van nieuw op te richten mestopslagen.
- De regels voor landschappelijke inpassing van de mestopslagen moeten voldoende flexibel zijn om per geval maatwerk te kunnen leveren. Ontsiering van het landschap moet zo veel mogelijk worden voorkomen.

Ter ondersteuning van het derde uitgangspunt merken we het volgende op. Landschappelijke inpassing van mestopslagen heeft ten doel om ons landschap te beschermen tegen visuele vervuiling. Het landschap binnen onze gemeente kenmerkt zich voor een belangrijk deel door een afwisseling van natuur en landbouwgronden. Ons landschap kan niet in stand worden gehouden zonder de rol die de agrarische sector daarin speelt. Dit betekent ook dat we de agrarische sector de faciliteiten moeten bieden, die zij nodig heeft voor de uitoefening van de functie. De consequenties die dit met zich mee brengt voor het landschappelijk beeld moeten we om die reden aanvaarden, zij het dat we tegelijkertijd zullen proberen om onevenredige afbreuk van het landschap te voorkomen.

De bijstelling van het mestopslagenbeleid betreft drie maatregelen :

- Een vergroting van de zoneringen ter voorkoming van geurhinder
- Het werken met maatwerk voor landschappelijke inpassing van een mestopslag per aanvraag
- Het verruimen van de mogelijkheden om binnenplans af te wijken van de bestemmingsplanregels om daarmee medewerking te verlenen aan het realiseren van mestopslagen veldkavels.

De derde maatregel is echter pas mogelijk na aanpassing van een bestemmingsplan. Om die reden worden in deze notitie beleidsregels gesteld die opgenomen moeten worden in het toekomstige bestemmingsplan buitengebied, waar momenteel aan gewerkt wordt. Juridisch beschouwd betekent dit bij de voorgestelde wijzigingen twee verschillende perioden zijn te onderscheiden : de periode voor en de periode na in werking treding van het toekomstige bestemmingsplan buitengebied. Na in werking treding van het nieuwe bestemmingsplan buitengebied zal deze beleidsnotitie haar werkingskracht verliezen. De beleidsregels zullen dan zijn geïmplementeerd in het bestemmingsplan buitengebied.

4.2 Beleid geldend tot van kracht worden nieuwe bestemmingsplan buitengebied

4.2.1 Vergroting van geurzoning

Gelet op de beschreven ervaringen wordt het wenselijk geacht de gehanteerde zonering ter voorkoming van geurhinder te vergroten. Gekozen is om de afstanden met een veiligheidsmarge van 100 meter te vergroten. Dit levert de volgende nieuwe zoneringen waarop getoetst zal worden bij inpassing van een mestopslag op een veldkavel :

Geurvoelig object	Afstand (m)
Woning behorend tot dorp/dorpsrand	300
Verspreid liggende woning in buitengebied	200

4.2.2 Maatwerk voor landschappelijke inpassing

De beleidsregels die zijn gesteld met betrekking tot de landschappelijke inpassing voor de mestopslagen, zoals weergegeven in de op 21 november 2007 vastgestelde notitie "landschappelijke inpassing mestbassins" zijn niet langer van toepassing.

In plaats van deze regels zal voor iedere aanvraag voor mestopslag op veldkavels maatwerk worden geleverd ten aanzien van de landschappelijke inpassing. Behoud van ruimtelijke kwaliteit kan het best

worden gerealiseerd door per verzoek maatwerk te leveren. Een zorgvuldige keuze van de locatie, tegen een bestaande bomenrijen, boswallen, bosjes, wegen, of nabij een kruising van wegen etc. zal in de meeste gevallen de goede oplossing zijn. Op gevoelige locaties kunnen specifieke nadere eisen worden gesteld. Door het leveren van maatwerk wordt recht gedaan aan zowel de belangen van de aanvrager, als aan de burens van de aanvrager, alsook aan de ruimtelijke kwaliteit van ons buitengebied (zie ook bijlage 1)

4.3 **Beleid na in werking treden nieuwe bestemmingsplan buitengebied**

Bij het opstellen van het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied Aa en Hunze dienen de onderstaande beleidsregels te worden verwerkt in de toelichting en de planregels.

1
In het bestemmingsplan Buitengebied Aa en Hunze voor alle agrarische bestemmingen de bepaling op nemen dat mestopslag buiten het agrarisch bouwblok niet is inbegrepen in de agrarische bedrijfsvoering. Dit is overeenkomstig de vigerende bestemmingsplannen.

2
In het bestemmingsplan Buitengebied Aa en Hunze voor alle agrarische bestemmingen de bepaling op nemen dat kan worden afgeweken van bovenstaande regel en worden toegestaan dat mestopslag buiten het agrarisch bouwblok wordt gerealiseerd. Dit is eveneens overeenkomstig de vigerende bestemmingsplannen.

3
In het bestemmingsplan Buitengebied Aa en Hunze afstandsnormen opnemen voor mestopslag op veldkavels ten opzichte van omwonenden. De afstand van mestopslagen ten opzichte van geurvoelige objecten (meestal vrijstaande burgerwoningen, maar ook scholen en buurtvoorzieningen vallen hieronder) bepalen op minimaal 200 meter. De afstand tot geurvoelige objecten, die deel uitmaken van de dorpskern bepalen op minimaal 300 meter. Door de afstanden zo te kiezen houden we een marge aan van 100 meter ten opzichte van de voorkeursafstanden, zoals gegeven in de VNG-uitgave "Bedrijven en milieuzonering".

4
In het bestemmingsplan Buitengebied Aa en Hunze de mogelijkheden om mestopslag te realiseren op veldkavels verruimen door:

- 4.1 Te bepalen dat van de mogelijkheid tot afwijken van de planregels gebruik kan worden gemaakt indien plaatsing van de mestopslag op het agrarisch bouwblok zou leiden tot een afstand tot een geurvoelig object (in het algemeen vrijstaande, niet geclusterde woningen in het buitengebied) van minder dan 200 meter óf tot een afstand tot een dorpskern (gemeten naar het dichtstbijzijnde geurvoelige object) van minder dan 300 meter. Hiervoor in de afwijkingsregels van het bestemmingsplan Buitengebied Aa en Hunze de volgende bepaling opnemen:
- d) "Van de mogelijkheid om af te wijken van de planregels (om daarmee mestopslag mogelijk te maken buiten het agrarische bouwperceel) wordt uitsluitend gebruik gemaakt indien zich minimaal één van de volgende situaties voordoet:
 - e) Mestopslag op het bouwperceel zou leiden tot een afstand tot geurvoelige objecten van minder dan 200 meter.
 - f) Mestopslag op het bouwperceel zou leiden tot een afstand tot een dorpskern van minder dan 300 meter.
 - g) Er is onvoldoende ruimte aanwezig binnen het agrarisch bouwperceel;
 - h) Vanwege milieuhygiënische knelpunten is er op het bouwperceel geen ruimte aanwezig;
 - i) Er zijn bedrijfstechnische redenen aanwezig, waarom er op een veldkavel gebouwd moet worden;
 - j) Er zijn verkeerstechnische redenen aanwezig, waarom er op een veldkavel gebouwd moet worden;"

Noot :
De onderste vier van deze 6 mogelijkheden zijn overgenomen uit de bestemmingsplannen buitengebied van Rolde en Anloo.

4.2 Voor burgemeester en wethouders de bevoegdheid opnemen om nadere eisen te stellen aan landschappelijke inpassing. Dit houdt in dat er voor iedere aanvraag voor mestopslag op een veldkavel maatwerk zal worden geleverd ten aanzien van de landschappelijke inpassing. De voorwaarden voor landschappelijke inpassing zullen op stedenbouwkundige gronden worden bepaald. Indien beplanting deel uit maakt van de landschappelijke inpassing zal voor de toe te passen beplanting advies worden gevraagd aan een beplantingsdeskundige. In bijlage A van deze notitie worden een aantal aanbevelingen gedaan voor landschappelijke inpassing van mestopslagen. Deze aanbevelingen zullen dienen als leidraad voor de nadere eisen die burgemeester en wethouders stellen aan de landschappelijke inpassing.

4.3 De maximale hoogtes voor mestsilo's, foliebassins en mestzakken als volgt bepalen:
De maximale bouwhoogte voor mestsilo's op veldkavels is 5 meter (gemeten vanaf het aansluitende maaiveld, gemeten exclusief afdekking).
De maximale hoogte van foliebassins en mestzakken op veldkavels is 1,5 meter (gemeten vanaf het aansluitende maaiveld, het hekwerk maximaal 1,8 m1 hoog).

Noot :

De maximale hoogte van mestsilo's op veldkavels is in onze bestemmingsplannen Buitengebied nu als volgt bepaald:

- Buitengebied Gasselte : Maximale hoogte 5 meter exclusief afdekking, waarbij burgemeester en wethouders bevoegd zijn om eisen te stellen aan de landschappelijke inpassing.
- Buitengebied Gieten : Maximale hoogte 3,5 meter exclusief afdekking
- Buitengebied Rolde/Anloo : Maximale hoogte 3,5 meter exclusief afdekking. Bij uitzondering kan een hoogte van 5 meter worden toegestaan, mits voorzien van een goede landschappelijke inpassing.

4.4 De mogelijkheid, om af te wijken van het bestemmingsplan en mestopslag toe te staan op veldkavels, ook open te houden op gronden die in de vigerende bestemmingsplannen zijn aangeduid met "geomorfologisch waardevol" of "archeologisch waardevol". In het bestemmingsplan Buitengebied Aa en Hunze zal worden gewerkt met dubbelbestemmingen. Dit betekent dat mestopslag op veldkavels vaak slechts mogelijk zal zijn nadat er een inventariserend veldonderzoek is uitgevoerd.

4.5 Op gronden met de aanduiding "essen" mestbassin niet uitsluiten, maar bepalen dat van de mogelijkheid om af te wijken van de planregels om mestopslag op deze gronden toe te staan slechts gebruik wordt gemaakt indien:
de rand van het mestbassin niet meer dan 1 meter boven het maaiveld uitkomt (hekwerk maximaal 1,8 m1 hoog) én
het dijklichaam aan de buitenzijde met gras zal worden gedekt onder een hellingshoek met het maaiveld van maximaal 30 graden (talud 1:2)

5.

Expliciet in de planregels opnemen dat mestopslag voor handelsdoeleinden niet is toegestaan binnen de agrarische bestemming, en daar aan gekoppeld:
Als voorwaarde voor het afwijken van de planregels voor mestopslag op een veldkavel opnemen dat moet worden aangetoond dat de mestopslag voor de eigen bedrijfsvoering noodzakelijk is.
Mestopslag in waterwingebieden uitsluiten.

5 BIJLAGEN

- **Richtlijnen landschappelijke inpassing mestopslagplaatsen**
- **Schema A toetsing aanvragen voor mestopslag aan geact. mestopslagenbeleid 2012**
- **Schema B toetsing aanvragen voor mestopslag aan geact. mestopslagenbeleid 2012**
- **Milieutoets mestopslagen**

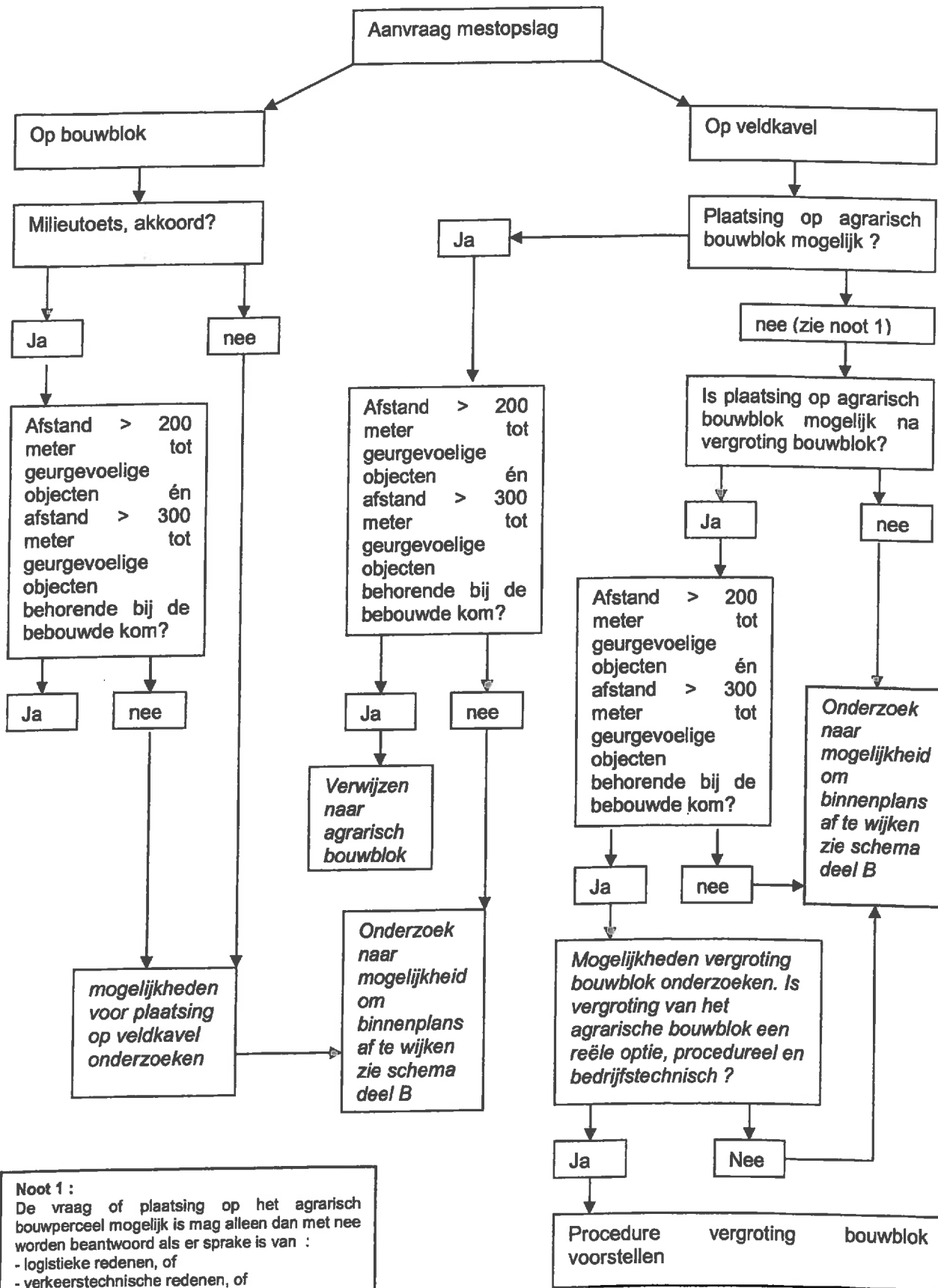
Bijlage 1 richtlijnen landschappelijke inpassing mestopslagplaatsen

- Indien mestopslagen worden gerealiseerd op veldkavels verdient het de voorkeur om bij de situering daarvan aansluiting te zoeken bij bestaande elementen in het landschap, zoals bomenrijen, boswallen, bosjes, wegen. Plaatsing in de nabijheid van open water brengt veiligheidsrisico's met zich mee en heeft daarom niet de voorkeur.
- Bij de plaatsing langs wegen rekening houden met het gebruik van de weg. Als een mestopslag wordt geplaatst langs een weg, die hoofdzakelijk wordt gebruikt voor landbouwverkeer is een kleine afstand tot de weg voldoende. Meestal zal de afstand worden aangehouden die nodig is om de mestopslag te vullen en te legen. Als een bassin wordt aangevraagd langs wegen, die intensiever worden gebruikt kan worden overwogen om een nadere eis te stellen met betrekking tot de afstand van de weg.
- Als een foliebassin wordt aangevraagd op een gevoelige locatie kan worden overwogen om als nadere eis te stellen dat de buitenzijde van het dijklichaam grasgedekt wordt uitgevoerd.
- Hekwerken rondom foliebassins moeten worden uitgevoerd in donkere kleurstelling.
- Bij plaatsing van mestsilo's met hoge (maximaal 5 meter) wanden is de kleurstelling belangrijk. Als de fabrikant van de silo meerdere kleuren aanbiedt, heeft een donkere kleurstelling de voorkeur (betonnen silo's worden in lichtgrijs uitgevoerd).
- Als een mestopslag worden aangevraagd op een gevoelige locatie (voor veel mensen zichtbaar of nabij kwetsbaar gebied) kan worden overwogen nadere eisen te stellen in de vorm van beplanting, bijvoorbeeld om de voet van een mestsilo te verzachten of om de lengte van een dijklichaam van een foliebassin te breken. Landschappelijke inpassing is nadrukkelijk niet het verpakken in groen. Groen kan er wel toe bijdragen dat mestopslagen op natuurlijke wijze in het beeld worden opgenomen. In het eerste aandachtspunt is al aangegeven dat aansluiting bij aanwezige groenelementen het eerste uitgangspunt is. Wanneer er op de gevraagde locatie geen groen aanwezig is of wanneer er te weinig groen aanwezig is kan het wenselijk zijn om groene elementen toe te voegen. Toe te voegen groenelementen dienen daarbij op zichzelf te passen in het landschap. Dit betekent dat per landschapstype gekeken moet worden op welke wijze groenelementen in het landschap aanwezig zijn. Nieuw aan te brengen groenelementen dienen zoveel mogelijk op vergelijkbare wijze in het landschap te worden geplaatst.
Indien wordt vastgesteld, dat het voor de landschappelijke inpassing van een foliebassin of een mestsilo wenselijk is om extra groen aan te brengen, dient de onderstaande matrix daarbij als richtlijn voor de omvang van het toegevoegde groen.

Type landschap	Type opslag	Maatregel voor landschappelijke inpassing, indien van toepassing.
Grootschalig open	Mestzak	Geen eisen (tijdelijke opslagvorm)
	Foliebassin	Maximale hoogte van het foliebassin = 1,5 m + mv
	Mestsilo	Voor die zijde(s), waarvoor is vastgesteld dat beperking van de zichtlijnen wenselijk is: inheemse beplanting aanbrengen, met minimale hoogte van 3 m en minimale breedte van 5 m inheemse beplanting en nader te bepalen lengte.
Kleinschalig gesloten	Mestzak	Geen eisen (tijdelijke opslagvorm)
	Foliebassin	Voor die zijde(s), waarvoor is vastgesteld dat beperking van de zichtlijnen wenselijk is: inheemse beplanting aanbrengen, met minimale hoogte van 2 m en minimale breedte van 3 m inheemse beplanting en nader te bepalen lengte.
	Mestsilo	Voor die zijde(s), waarvoor is vastgesteld dat beperking van de zichtlijnen wenselijk is: inheemse beplanting aanbrengen, met minimale hoogte van 3 m en minimale breedte van 5 m inheemse beplanting en nader te bepalen lengte.

Bijlage 2 deel A

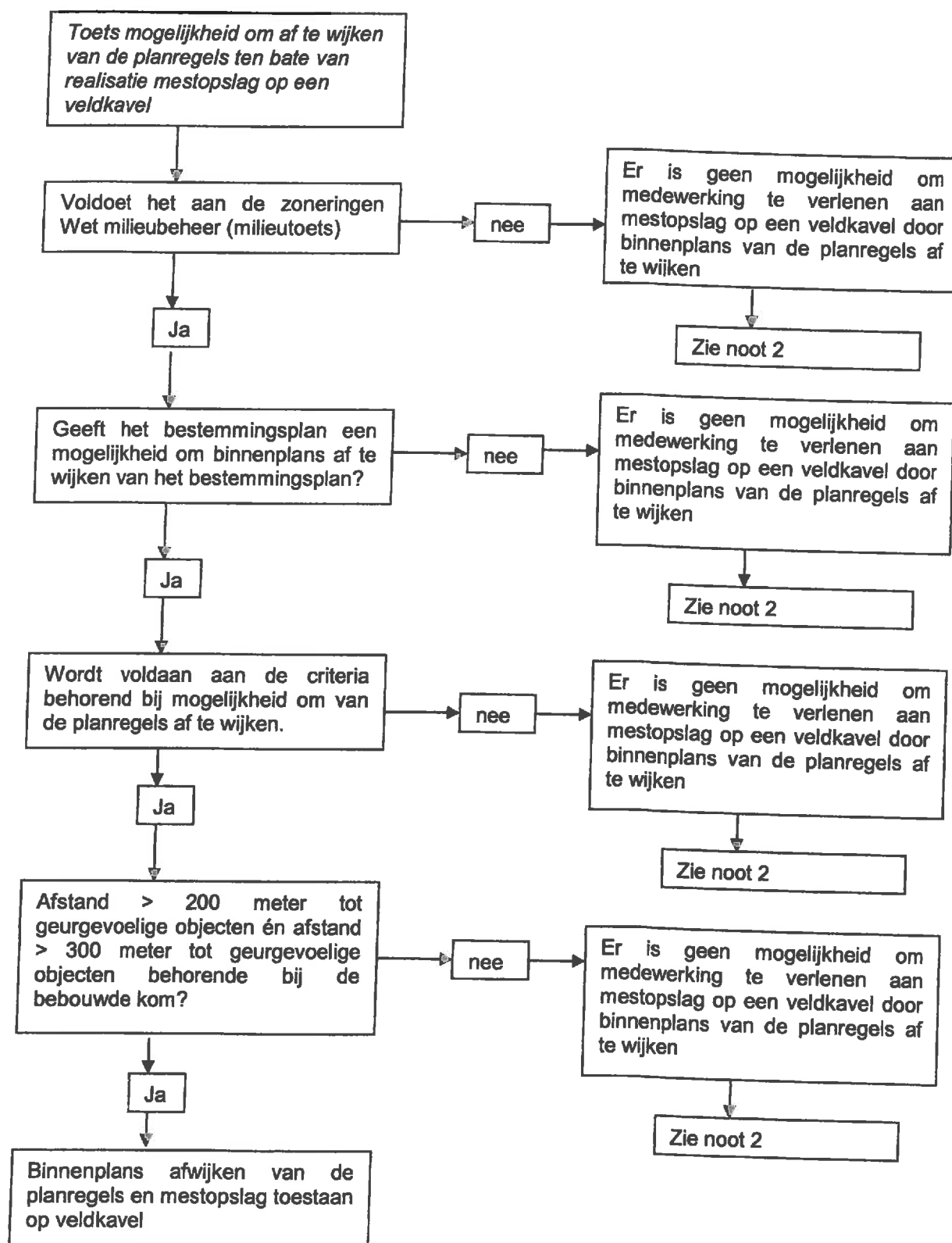
Schema voor toetsing van aanvragen voor mestopslag aan het geactualiseerde mestopslagbeleid 2012

Noot 1 :
 De vraag of plaatsing op het agrarisch bouwperceel mogelijk is mag alleen dan met nee worden beantwoord als er sprake is van :
 - logistieke redenen, of
 - verkeerstechnische redenen, of
 - milieutechnische redenen, of
 - ruimtegebrek op het bouwblok.

Bijlage 2 deel B

Schema voor toetsing van aanvragen voor mestopslag aan het geactualiseerde mestopslagenbeleid 2012

Noot 2 :

In deze gevallen is het onmogelijk medewerking te verlenen door binnenplannen af te wijken van de planregels. In deze gevallen zal onderzocht moeten worden of er in samenspraak met de agrarische ondernemers locaties te vinden zijn, waarvoor via het doorlopen van een zwaardere procedure mestopslag alsnog mogelijk gemaakt kan worden.

Bijlage 3 : Milieutoets mestopslagen

Inleiding

Voor de opslag van mest zijn verschillende milieuzoneringen in beeld : adviesafstanden tot woningen zoals aangegeven in de VNG publicatie "Bedrijven en milieuzonering". afstandseisen tot woningen van derden en andere geurgevoelige objecten vanuit het Besluit mestbassins milieubeheer. afstandseisen tot voor verzuring gevoelige gebieden zoals geldend vanuit de voorschriften van het Besluit mestbassins milieubeheer.

Ad.1 VNG-zonering

Voor ruimtelijke inpassing wordt wat betreft de milieutoets gebruik gemaakt van de VNG publicatie "Bedrijven en milieuzonering". In deze publicatie wordt de volgende onderverdeling met adviesafstanden (geuraspect is bepalend) aangegeven :

opslagen gier/mest (gesloten opslag)	adviesafstand tot woningen van derden
opslagoppervlakte < 350 m ²	50 m
opslagoppervlakte 350 – 750 m ²	100 m
opslagoppervlakte > 750 m ²	200 m

Het beleid kent geen differentiatie op basis van opslagoppervlakte. Er is aansluiting gezocht bij de maximale adviesafstand van 200 meter.

Ad.2 en 3 Zoneringen en het Besluit mestbassins milieubeheer

Mestopslagen tot 2500m³ met een gezamenlijke oppervlakte tot 750 m² vallen onder dit besluit. Daarboven geldt een vergunningplicht. Bij een vergunningaanvraag zal echter ook worden getoetst aan deze zoneringen. Wat betreft de afstanden tot voorkoming van stankhinder valt op dat deze zoneringen kleiner zijn dan de afstanden genoemd in de VNG-publicatie voor zover de opslagoppervlakte > 750 m² is.

beschermde objecten	opslag > 350 m ²	opslag < 350 m ²
kwetsbaar gebied NH3	250 m	150 m
min. afstand tot agr. woning waarbij dieren worden gehouden	50 m	25 m
overige woningen en stankgevoelige objecten	100 m	50 m

De afstand tot een kwetsbaar gebied is in een voorschrift van het besluit verwoord. Voor vergunningplichtige situaties wordt voor de ammoniakdepositie aangesloten bij de Wet ammoniak en veehouderij en wordt een zonering van 250 meter gehanteerd.

De volgende wetsontwikkelingen kunnen mogelijk leiden tot aanpassingen van de in acht te nemen zoneringen bij het te voeren beleid :

Kwetsbare gebieden : Er zijn ontwikkelingen met betrekking tot de aanwijzing van kwetsbare gebieden (voor verzuring gevoelige gebieden) . Deze gebieden zullen opnieuw worden aangewezen, waardoor begrenzings kunnen wijzigen en kleine gebieden (<50 ha) de beschermende status zullen verliezen.

Besluit mestbassins milieubeheer : Het besluit mestbassins zal in de toekomst gaan verdwijnen en opgaan in het Besluit landbouw milieubeheer. Welke zoneringen en vereisten dan zullen worden gesteld is op dit moment nog niet bekend.

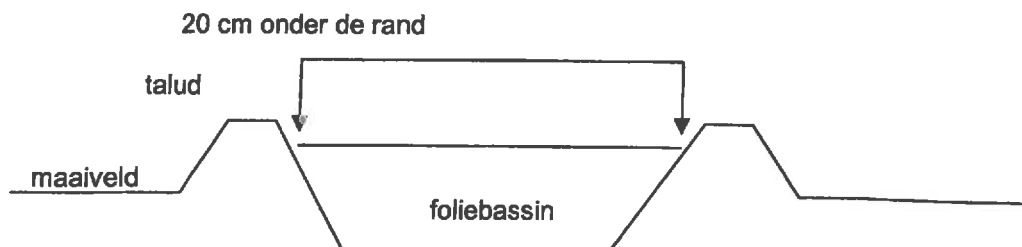
Bepalen van de oppervlaktemaat bij een foliebassin

In de Wet milieubeheer en het beleid met de bijhorende zoneringen wordt gesproken over een opslagoppervlaktemaat. Foliebassins – omringd door grondwal/talud - lopen altijd taps uit (in verband met drukbelasting grond/-water), waarbij onder maaiveld de kleinste oppervlakte geldt. In de milieupraktijk wordt uitgegaan van de milieubelasting van een bepaalde activiteit. Deze wordt bij mestbassins mede bepaald door de hoeveelheid mest die ter plaatse wordt opgeslagen en door het emitterend oppervlak. De maximale inhoud van een foliebassin bedraagt altijd meer dan de netto inhoud (het aantal m³ mest), omdat er ruimte over moet blijven voor gasvorming (waarbij altijd 20 cm onder de bovenrand vrij blijft van mest). In het systeem van de Wet milieubeheer wordt bij het berekenen van een capaciteit in het algemeen uitgegaan van hetgeen maximaal mogelijk is. De wijze van bepalen van de oppervlakte maat is niet vastgelegd in het 'Besluit mestbassins milieubeheer' of de bijbehorende documenten.

Voor optimale eenduidigheid wordt in het kader van het vrijstellingenbeleid en bij toetsing aan de entree-eis van 750 m² behorende bij het 'Besluit mestbassins milieubeheer' uitgegaan van : de oppervlakte, bepaald vanuit het bovenaanzicht binnen het talud, waarbij wordt uitgegaan van de netto oppervlakte die noodzakelijk is voor de opslag van mest; dit is de oppervlakte bovenaanzicht folie tussen de taluds en 20 cm onder de rand.

de netto inhoud die beschikbaar is voor de opslag van mest, waarbij de netto oppervlakte als uitgangspunt wordt genomen.

Schema : doorsnede foliebassin

Welk afstandscriterium geldt er voor mestbassins ten opzichte van oppervlaktewater?

Voor mestopslagen gelden in het kader van de Wet milieubeheer een tweetal besluiten: het 'Besluit landbouw milieubeheer' en het 'Besluit mestbassins milieubeheer'. Het 'Besluit mestbassins milieubeheer' verwijst (voor bassins gebouwd na 1 juni 1987) ook naar de het 'Besluit mestbassins milieubeheer'. In beide besluiten komen echter geen afstanden tot oppervlaktewater naar voren, gerelateerd aan mestbassins. Dit is echter anders voor opslagen van vaste mest, veevoeder in de open lucht, gebruikt substraat materiaal, afgedragen gewas en bloembollenafval. Deze opslag dient plaats te vinden op 5 meter afstand vanaf de insteek van het oppervlaktewater (voorschrift 2.4.2 van het 'Besluit landbouw milieubeheer').

Het wordt echter wel wenselijk geacht om ook voor mestbassins een zonering toe te passen. Een afstand van 5 meter vanaf de insteek van het oppervlaktewater zal hierbij worden gehanteerd.

Welk(e) afstandscriterium/ -criteria geldt/ gelden er voor mestbassins ten opzichte van voor verzuring gevoelige gebieden?

In voorschrift 1.1 van het Besluit mestbassins milieubeheer zijn de in acht te nemen afstanden tot voor verzuring gevoelige gebieden voorgeschreven :

1. De uitvoering van een bassin

1.1

Een bassin voor het bewaren van dunne mest moet worden gesitueerd:

op ten minste 150 meter afstand van een kwetsbaar gebied, indien de gezamenlijke oppervlakte van de bassins niet meer bedraagt dan 350 m²;

op ten minste 250 meter afstand van een kwetsbaar gebied, indien de gezamenlijke oppervlakte van de in de inrichting aanwezige bassins meer bedraagt dan 350 m².

1.2

Voorschrift 1.1, onder a., is niet van toepassing op een uitbreiding van een veehouderij die is opgericht vóór de datum van inwerkingtreding van dit besluit, met een bassin voor het bewaren van dunne mest, indien de in voorschrift 1.1, onder a., genoemde afstand tot een kwetsbaar gebied niet of redelijkerwijs niet in acht kan worden genomen. In dat geval kan het bevoegd gezag nadere eisen stellen, inhoudende het in acht nemen van een geringere afstand van genoemd in voorschrift 1.1, onder a.;

Voorschrift 1.1 is niet van toepassing indien het een bassin betreft, dat is opgericht in overeenstemming met dat voorschrift, indien het bassin na het tijdstip van de oprichting is komen te liggen binnen een afstand van een kwetsbaar gebied, als bedoeld in voorschrift 1.1.

